

Instructie voor het nemen en inzenden van watermonsters

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom u water dat bestemd is als drinkwater voor dieren wilt laten onderzoeken. De wijze waarop het watermonster dient te worden genomen is afhankelijk van het gewenste onderzoek. In deze flyer vindt u een overzicht van de mogelijke wateronderzoeken en instructies voor het nemen en opsturen van watermonsters.

Wilt u er zeker van zijn dat de monsters op de juiste manier worden genomen en ingestuurd naar GD? Laat uw monsters dan nemen door een erkend monsternemer. Informeer naar de mogelijkheden via 0900-1770 (optie 2). Indien u zelf een watermonster wilt nemen kunt u losse waterpotjes (VDTRA090) of een compleet monsternamepakket wateronderzoek (VDGEB081) of monsternamepakket Drinkbakcheck (VDGEB080) bestellen in de GD Webshop: www.gdwebshop.nl

Het laboratorium van GD is erkend door de Raad voor Accreditatie voor het uitvoeren van bepalingen in veedrinkwater (L120).

Wateronderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma

Voor wateronderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma, waaronder KKM/Foqus en IKB, geldt dat de monsters op de dag van monstername voor 17.00 uur gekoeld (2-8°C) moeten worden afgeleverd bij het GD-laboratorium.

- Monstername in het kader van KKM/Foqus mag uitsluitend door een erkend monsternemer worden uitgevoerd en ingestuurd naar GD.
- Monstername in het kader van IKB KIP mag uitsluitend gedaan worden door een HOSOWO-instantie of de dierenarts waarmee u een IKB KIP-overeenkomst heeft.

1. Voor u begint: kies het juiste onderzoek

<p>U doet het onderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma</p>	<p>Rund (Kwaliteitsprogramma: KKM/Foqus) Naam wateronderzoek: Bronwateronderzoek KKM/Foqus (10526) Aantal potjes: 1 (monster zo dicht mogelijk bij de melktank of melkinstallatie nemen) <i>Monstername in het kader van KKM/Foqus mag uitsluitend door een erkende monsternemer worden uitgevoerd en ingestuurd naar GD.</i></p>	<p>Het pakket Bronwateronderzoek KKM/Foqus (10526) kunt u gebruiken om bronwater dat gebruikt wordt voor het reinigen van de melk(tank)installatie en/of in de voorkoeler, te laten onderzoeken op geschiktheid volgens de door KKM of Foqus gestelde normen voor waterkwaliteit. Bij dit pakket ontvangt u naast de uitslag ook een certificaat in het kader van het kwaliteitsprogramma KKM/Foqus.</p>	
	<p>Vleeskalveren (Kwaliteitsprogramma: Vitaal Kalf) Naam wateronderzoek: Veedrinkwateronderzoek Vitaal Kalf (11604) Aantal potjes: 1 (monster nemen bij de bron óf zo dicht mogelijk na het koudwatervat)</p>	<p>Naam wateronderzoek: Veedrinkwateronderzoek Bacteriologisch onderzoek (10519) Aantal potjes: 1 (monster nemen einde leiding)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwateronderzoek Vitaal Kalf (11604) kunt u gebruiken in het kader van het kwaliteitsprogramma Vitaal Kalf. Alleen van toepassing als bronwater als drinkwater gebruikt wordt óf u gebruikt maakt van een koudwatervat.</p> <p>Het pakket Veedrinkwater bacteriologisch onderzoek (10519) kunt u gebruiken in het kader van het kwaliteitsprogramma Vitaal Kalf. Jaarlijkse controle of het water op de drinkplek bacteriologisch geschikt is als veedrinkwater.</p>
	<p>Pluimvee (Kwaliteitsprogramma: IKB KIP) Eén stal: Naam wateronderzoek: Veedrinkwater microbiologisch en chemisch onderzoek (IKB KIP) (10543) Aantal potjes: 1 (monster nemen in de stal)</p>	<p>Overige stallen: Naam wateronderzoek: Veedrinkwater microbiologisch (IKB KIP / Varken van Morgen) (10542) Aantal potjes: 1 (monster nemen in de stal)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater microbiologisch en chemisch onderzoek (IKB KIP) (10543) kunt u gebruiken om het drinkwater van de dieren te controleren op schadelijke bacteriën, schimmels, gisten en chemische verontreiniging (verplicht binnen IKB KIP). Bijvoorbeeld na het toevoegen van antibiotica, zuren en vitaminen.</p> <p>Het pakket Veedrinkwater microbiologisch (IKB KIP / Varken van Morgen) (10542) kunt u gebruiken om het drinkwater van de dieren te controleren op schadelijke bacteriën, schimmels en gisten (verplicht binnen IKB KIP). Bijvoorbeeld na het toevoegen van antibiotica, zuren en vitaminen.</p>
	<p>Pluimvee (Kwaliteitsprogramma: IKB Ei) Naam wateronderzoek: Veedrinkwater bacteriologisch onderzoek (10519) Aantal potjes: 1</p>		<p>Het pakket Veedrinkwater bacteriologisch onderzoek (10519) kunt u gebruiken in het kader van IKB Ei. Tevens is dit pakket te gebruiken voor controle na desinfectie van de leidingen en/of het watersysteem.</p>
	<p>Varken (Kwaliteitsprogramma: IKB Varken) Naam wateronderzoek: Veedrinkwater IKB Varken (10936) Aantal potjes: 1 (monster nemen bij de bron of op de drinkplek)</p>		<p>Het pakket Veedrinkwater IKB Varken (10936) kunt u gebruiken om het drinkwater van uw varkens te laten onderzoeken als u gebruik maakt van drinkwater dat afkomstig is van een bron (verplicht binnen IKB varken). Hiermee wordt de smakelijkheid onderzocht en wordt gekeken in hoeverre het drinkwater schadelijk is voor uw varkens.</p>
	<p>Varken (Kwaliteitsprogramma: Varken van Morgen) Naam wateronderzoek: Veedrinkwater Chemisch Onderzoek (10524) Aantal potjes: 1 (monster nemen einde leiding, bij de nippel) <i>Monster mag uitsluitend genomen worden door erkend monsternemer.</i></p>	<p>Naam wateronderzoek: Veedrinkwater microbiologisch (IKB KIP / Varken van Morgen) (10542) Aantal potjes: 1 per keer (monster nemen einde leiding, bij de nippel) <i>Het eerste monster wordt genomen door een erkend monsternemer. De andere drie door de varkenshouder.</i></p>	<p>Het pakket Veedrinkwater chemisch onderzoek (10524) kunt u gebruiken in het kader van kwaliteitsprogramma Varken van Morgen. Een erkend monsternemer neemt dit monster. Alleen van toepassing als er bronwater als drinkwater wordt gebruikt.</p> <p>Het pakket Veedrinkwater microbiologisch (IKB KIP / Varken van Morgen) (10542) kunt u gebruiken in het kader van kwaliteitsprogramma Varken van Morgen. Een erkend monsternemer neemt het eerste monster en zorgt ervoor dat de varkenshouder drie pakketjes krijgt voor de volgende drie bemonsteringen.</p>
<p>U wilt weten of het water geschikt is als veedrinkwater</p>	<p>Alle diersoorten Naam wateronderzoek: Veedrinkwater geschiktheid incl. visuele- en geurbeoordeling (10525) Aantal potjes: 1 (monster nemen bij de bron of op de drinkplek)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater geschiktheid incl. visuele- en geurbeoordeling (10525) kunt u gebruiken wanneer u wilt weten of het water dat uw dieren drinken van goede kwaliteit is als veedrinkwater en/of wanneer er gezondheidsklachten spelen op uw bedrijf. Het onderzoek beoordeelt visuele aspecten en de geur van het monster en geeft, met onderzoek op 12 parameters, het meest complete beeld van de geschiktheid als veedrinkwater.</p>	
	<p>Alle diersoorten Naam wateronderzoek: Veedrinkwater bacteriologisch onderzoek (10519) Aantal potjes: 1</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater bacteriologisch onderzoek (10519) kunt u gebruiken voor controle na desinfectie van de leidingen en/of het watersysteem. Tevens kan dit pakket gebruikt worden in het kader van IKB Ei.</p>	
	<p>Pluimvee Naam wateronderzoek: Veedrinkwater bacteriologisch en chemisch onderzoek (10522) Aantal potjes: 1</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater bacteriologisch en chemisch onderzoek (10522) kunt u gebruiken om naast controle op kiemgetal en E. coli ook enkele chemische aspecten te controleren van het drinkwater.</p>	
	<p>Rund Naam wateronderzoek: Veedrinkwater Drinkbakcheck (11649) Aantal potjes: 1 (monster nemen op de drinkplek, uit de leiding of van het oppervlaktewater)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater Drinkbakcheck (11649) kunt u gebruiken als u een eerste indruk wilt krijgen van de geschiktheid van het water op de drinkplek, dus het water dat de dieren daadwerkelijk drinken. Het water wordt op acht verschillende parameters onderzocht. Zie ook: www.drinkbakcheck.nl</p>	
<p>U wilt het water laten controleren naar aanleiding van ernstige gezondheidsklachten</p>	<p>Alle diersoorten Naam wateronderzoek: Veedrinkwater geschiktheid incl. visuele- en geurbeoordeling (10525) Aantal potjes: 1 (monster nemen op de drinkplek)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater geschiktheid incl. visuele- en geurbeoordeling (10525) kunt u gebruiken wanneer er ernstige gezondheidsklachten spelen op het bedrijf en/of u wilt weten of het water dat uw dieren drinken van goede kwaliteit is als veedrinkwater. Achterhaal de oorzaak van afwijkende waterkwaliteit op de drinkplek en controleer de waterkwaliteit op andere plekken in het watersysteem (bij de bron, in de leiding).</p>	
<p>U wilt het water laten controleren om te kijken of uw waterbehandelingsinstallatie goed werkt en/of naar aanleiding van een nieuw geslagen bron.</p>	<p>Alle diersoorten Naam wateronderzoek: Veedrinkwater chemisch onderzoek (10524) Aantal potjes: 1 (monster nemen bij de bron)</p>	<p>Het pakket Veedrinkwater chemisch onderzoek (10524) kunt u gebruiken bij controle van de werking van de installatie of na het slaan van een nieuwe bron. De uitslag vertelt u of de zuiveringsinstallatie goed zijn werk doet, of bij een nieuwe bron een zuivering nodig is en zo ja welk soort zuivering.</p>	

Aanvullend wateronderzoek

Het is mogelijk om aanvullend wateronderzoek uit te laten voeren bij GD. U kunt onder andere kiezen uit wateronderzoek op salmonella of op zware metalen, zie inzendformulier water.

2. Instructie monstername

Indien u zelf de monstername mag uitvoeren zijn dit de belangrijkste aandachtspunten:

- Gebruik uitsluitend steriele potjes (180 milliliter met blauwe deksel), bestemd voor drinkwateronderzoek. Lever per aangevraagd onderzoek 1 monsterpot per tappunt aan.
- Raak de binnenkant van het potje of de deksel nooit aan. Leg de deksel op een schone plaats of houd hem in de hand met de binnenkant naar beneden.

• Hoe neem ik een watermonster?

Monstername bij de bron:

Zorg ervoor dat de kraan of het aftappunt schoon en droog is. Neem geen watermonster uit een slang of koppeling. Laat de kraan eerst ongeveer 3 minuten rustig lopen (ongeveer 15 liter). Houd het potje tijdens het vullen horizontaal in de waterstraal en niet te dicht bij de kraan.

LET OP! Wanneer u de monstername doet bij een nieuwe bron is het belangrijk eerst 2 tot 4 weken te wachten.

Monstername uit de leiding:

Vul het potje uit een kraan achterin de stal of net voordat het water de drinkbak ingaat. Let erop dat de randen of deksel van het potje geen onderdelen van de leiding of waterbak raken.

Monstername in de drinkbak / op de drinkplek:

Vul het potje ongeveer 2 tot 5 cm onder het wateroppervlak.

Monstername bij de drinknippel:

Duw de nippel via de binnenkant van het potje in, zodat uw hand niet in aanraking komt met het water.

- Vul het potje volledig en draai de deksel goed dicht, zodat geen lekkage optreedt.
- Voorzie de deksel met een watervaste stift van het UBN en de zijkant van het potje met plaats van monstername (tappunt), monsternummer (zoals vermeld op het inzendformulier) en het gewenste onderzoek (pakketnummer).

3. Na de monstername

- Gebruik een actueel inzendformulier en vul deze zo volledig mogelijk in (www.gddiergezondheid.nl/formulieren).
- Van belang zijn uw juiste adresgegevens, telefoonnummer, UBN, diersoort en de reden van het onderzoek.
- Neem de identificatie van het potje of de potjes (monsternummer en tappunt) over op het inzendformulier.
- Kruis het juiste pakket (wateronderzoek) aan en vermeld daar achter het bijbehorende monsternummer.
- Wanneer een erkend monsternemer het monster heeft genomen, moet dit op het formulier worden vermeld.
- Voorzie het formulier van uw handtekening en de handtekening van de monsternemer (indien van toepassing).
- Vermeld altijd de datum en tijd van monstername.
- Plaats het potje of de potjes in het verpakkingsmateriaal en voeg hierbij een ingevroren koelelement/coolpack.

4. Het verzenden van de monsters

Zorg ervoor dat de watermonsters op de dag van monstername gekoeld (met ingevroren koelelement/coolpack in tempexdoos) getransporteerd worden en, bij voorkeur dezelfde dag voor 17.00 uur, maar uiterlijk de volgende dag vóór 7.00 uur gekoeld bij GD worden aangeleverd (binnen 24 uur na monsternametijdstip). Voor wateronderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma gelden andere voorwaarden, zie onderstaand kader. Informeer of uw dierenarts voor (gekoeld) transport kan zorgen. Wanneer een koerier het watermonster vervoert of u het zelf gekoeld brengt, lever het monster dan af bij het GD-laboratorium, Rigasstraat 25, 7418 EW Deventer (volg instructieborden).

